

2.6. OSTALI POSLOVI DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA

Za uspješan rad i u kaznenim predmetima i građansko-upravnim predmetima bitna je suradnja s policijom i drugim tijelima državne vlasti. Također je važan nadzor nad radom nižih državnih odvjetništava, edukacija i instruktivna djelatnost, te međunarodna pravna pomoć.

2.4.1. Međunarodna pravna pomoć

U 2006. godini zaprimljeno je ukupno 358 predmeta s elementima međunarodnopravnog značaja (međunarodna pravna pomoć). Broj ovih predmeta povećan je u odnosu na 2005. godinu za 16,2%. Od toga se 201 predmet (56,1%) odnosi se na predmete ustupa i preuzimanja kaznenog progona, 79 predmeta na zamolnice za pravnu pomoć, a 66 predmeta na obavijesti Interpola (raspisane međunarodne tjeralice, obavijesti o uhićenjima po međunarodnim tjeralicama, obustave međunarodne tjeralice itd).

Od 201 radi ustupa i preuzimanja kaznenih progona 134 predmeta odnosi se na preuzimanje kaznenih progona ustupljenih od stranih država protiv hrvatskih državljana zbog izvršenja kaznenih djela počinjenih na području stranih država, dok se 67 predmeta odnosi na predmete ustupa kaznenog progona stranim državama protiv njihovih državljana zbog izvršenja kaznenih djela na području Republike Hrvatske. U odnosu na strukturu kaznenih djela čiji se progon ustupa ili preuzima najviše participiraju kaznena djela izazivanja prometne nesreće iz članka 272. Kaznenog zakona – 38 predmeta, krivotvorenja isprave iz članka 311. Kaznenog zakona - 31 predmet, protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice iz članka 177. Kaznenog zakona – 15 predmeta, te krađe i teških krađa iz članka 216. i 217. Kaznenog zakona – 9 predmeta itd.

Od ukupno 79 zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć od stranih država zaprimljene su 52 zamolnice, a 27 zamolnica uputila su domaća državna odvjetništva pravosuđnim tijelima stranih država.

Osim redovne pravne pomoći sve više dolazi do primjene Protokola, odnosno Memoranduma o suglasnosti u ostvarivanju i unaprjeđivanju suradnje u borbi protiv svih oblika teškog kriminala zaključenih između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, te tužiteljstva Bosne i Hercegovine, Republičkog javnog tužilaštva i Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije, te Vrhovnog državnog tužioca Republike Crne Gore¹. Tim Protokolima, odnosno Memorandumima regulirano je područje primjene, dostave obavijesti, izvršenja zahtjeva, upotrebe obavijesti i dokumenata, davanja evidencija i utvrđivanja identiteta i mjesta gdje se nalaze osobe i imovina, te još neka pitanja. Ukupno je temeljem ovih sporazuma zatražena ili zaprimljena pravna pomoć u 136 predmeta. Od toga primljeno je 79 zahtjeva za pravnu pomoć, dok je pravna pomoć zatražena 57 puta. Radi se o pravnoj pomoći u predistražnoj fazi kaznenog postupka, u pravilu se razmjenjuju informacije te dostupna dokumentacija, a karakterizira je iznimno visak stupanj neposrednosti u komunikaciji.

Tijekom 2006. godine zabilježeni su i prvi slučajevi pružanja međunarodne pravne pomoći kroz suradnju sa EUROJUST-om. Tako je pružena pravna pomoć u tri predmeta u

¹ Sporazumi su zaključeni s većim brojem zemalja, ali je suradnja s ove tri zemlje najčešća.

kojima se radilo o koordiniranom postupanju više država u otkrivanju i procesuiranju prekograničnog organiziranog kriminaliteta.

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ostvaruje veoma značajan opseg međunarodne pravne pomoći u predmetima iz svoje nadležnosti, kako temeljem Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima, ali i na temelju već spomenutih protokola i memorandum s gore navedenim državama iz neposrednog okruženja Hrvatske. Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta najviše surađuje sa susjednim državama s kojima Hrvatska graniči, a nešto manje s drugim europskim državama.

2.4.2. Nadzorna i instruktivna djelatnost

Člankom 5. i 13. stavak 1. Zakona o državnom odvjetništvu određeno je da državni odvjetnik obavlja poslove iz nadležnosti državnog odvjetništva, zastupa državno odvjetništvo, odgovoran je za rad i upravlja državnim odvjetništvom. Stoga je nadzor nad radom državnog odvjetništva, kao i nadzor nad radom nižih državnih odvjetništava bitan za ostvarivanje ovih ovlasti i dužnosti državnog odvjetnika.

Nadzor se odvija kroz statističko praćenje rada, praćenje pojedinih predmeta, preglede i davanje primjedbi u vezi uočenih nedostataka prilikom rada na drugostupajskim predmetima. U okviru nadzorne djelatnosti Državno odvjetništvo RH vrši preglede rada županijskih državnih odvjetništava. Svrha pregleda je kontrola ažurnosti i kvalitete rada kako državnog odvjetništva kao cjeline, tako i državnog odvjetnika i svakog pojedinog zamjenika. Kako se svake dvije godine mora izvršiti pregled županijskih državnih odvjetništava to je tijekom 2006. godine izvršen je pregled devet županijskih državnih odvjetništava i ujedno pregled općinskih državnih odvjetništava u sjedištu županijskih državnih odvjetništava. Osim pregleda od strane Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u okviru svoje nadležnosti županijska državna odvjetništava dužna su i vrše preglede općinskih državnih odvjetništava jednom u dvije godine. Nadzorna, ali i instruktivna djelatnost vršena je i kroz rad na drugostupajskim predmetima ili povodom pritužbi stranaka.

Pored neposrednog uvida u predmete i rad državnih odvjetnika na poslovima državnoodvjetničke uprave Državno odvjetništvo Republike Hrvatske mjesečno kroz statističke pokazatelje prati rad županijskih i općinskih državnih odvjetništava kako u kaznenim tako i građanskim predmetima i na taj način ima stalni uvid u opterećenja, ažurnost i kvalitetu rada državnih odvjetništava. Županijska i općinska državna odvjetništava prate rad i opterećenost svakog pojedinog zamjenika i savjetnika. Stalnim praćenjem rada državnih odvjetništava riješeni su zaostaci u kaznenim odjelima i državna odvjetništva su u dijelu u kojem trajanje kaznenog postupka zavisi od njih ažurna.

Pored praćenja redovnog priliva predmeta i rada na predmetima vodi se popis predmeta u kojima odluka o prijavi nije donesena u roku od šest mjeseci od dana primitka² s ciljem da se i u tim predmetima u kojima odluka nije donesena odluka u pravilu zbog nepotpunih podataka ili provođenja istražnih radnji ubrza, odnosno u slučaju stajanja predmeta u državnom odvjetništvu utvrdi odgovornost državnog odvjetnika ili zamjenika. Redovno praćenje dovelo je do smanjena broja starih prijava ali još uvijek nismo zadovoljni s rokovima u kojima se pojedini predmeti rješavaju. Praćenjem ovih predmeta je poboljšana

² Podaci su dani naprijed pod 2.1.2.1. na str. 7 i 8.

ažurnost, time da smo u prošloj godini u jednom slučaju zbog stajanja ovih predmeta protiv zamjenika pokrenuli stegovni postupak.

U značajnim predmetima više državno odvjetništvo osim uobičajenih konzultacija daje upute i smjernice za daljnji za rad. Osim uputa u konkretnim predmetima daju se obvezni napuci u vezi primjene propisa ili rada općenito s ciljem da se čim više ujednači postupanje državnih odvjetništava. Uz Državno odvjetništvo Republike Hrvatske instruktivnu djelatnost ostvarivala su i županijska državna odvjetništava u odnosu na općinska državna odvjetništva.

Tijekom 2006.godine Državno odvjetništvo Republike Hrvatske organiziralo je veći broj radnih sastanaka. Većina sastanaka održana je u svezi rada na građanskim i upravnim predmetima. Posebno ističemo sastanke koji su zakazani radi što efikasnije uknjižbe prava vlasništva Republike Hrvatske. U svezi rada na kaznenim predmetima zavisno od težine i složenosti predmeta redovito se održavaju koordinacijski sastanci na kojima se dogovaraju mjere i radnje potrebne da bi se prikupili podaci nužni za pokretanje postupka.

U svibnju svake godine održavaju se godišnji sastanci županijskih i općinskih državnih odvjetnika s Glavnim državnim odvjetnikom Republike Hrvatske, na kojima se razmatra rad državnih odvjetništava te pitanja važna za upravljanje i nadzor nad radom državnih odvjetništava.

Radi rješavanja spornih pravnih i drugih pitanja održavaju se redoviti stručni skupovi zamjenika i državnih odvjetnika koji rade u građansko-upravnim i kaznenim odjelima.

U studenom 2006. održan je najprije dvodnevni stručni skup u Valbandonu na kojem su se razmatrala pravna pitanja s područja građanskog i upravnog prava radi ujednačavanja postupanja državnih odvjetništava. Posebno su razmatrane teškoće u primjeni Ovršnog zakona, novog Zakona o obveznim odnosima, Uredbe o darovanju stanova i kuća hrvatskim braniteljima, Zakona o područjima posebne državne skrbi, te postupci zaštite od nezakonite radnje nastale u bivšoj SFRJ za koju je odgovarala bivša SFRJ.

Također u studenom održan je skup zamjenika i državnih odvjetnika koji rade u kaznenim odjelima na kojima su razmatrana sporna pitanja u svezi primjene Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku, ali i druga pitanja važna za rad zamjenika u ovim odjelima.

Također je nastavljena redovna edukacija. U organizaciji Pravosudne Akademije Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske provodi se Projekt CARDS 2003. – Edukacija državnih odvjetnika u sklopu kojeg je održano više radionica na kojima su razmatrana pravna pitanja iz djelokruga Europske unije, ali i radionice u svezi rada na pojedinim pravnim područjima ili vrstama kriminaliteta.

2.4.3. Suradnja s tijelima državne vlasti i ustanovama i međunarodna suradnja

2.4.3.1. Međunarodna suradnja

Tijekom 2006. godine nastavili smo s jačanjem veza sa drugim državnim odvjetništvima, kako u regiji, a isto tako u Europi i izvan Europe, a sve u cilju stvaranja uvjeta za učinkovitijom međunarodnom suradnjom i pravnom pomoći.

Osim toga zaključeni su i novi ugovori o međusobnoj suradnji sa Odjelom za ratne zločine - Ministarstva pravosuđa Kanade, kao i s državnim odvjetništvom Narodne Republike Kine. Posebno značajnim pokazalo se zaključivanje sporazuma o međusobnoj suradnji sa Javnim tužiteljstvom Republike Srbije, te Javnim tužilaštvom Republike Crne Gore o načinima davanja na uvid dokaza u predmetima ratnih zločina, radi omogućavanja kaznenog progona počinitelja kaznenih djela ratnih zločina u državama u kojima imaju prebivalište ili boravište. Također je zaključen je Ugovor o međusobnoj suradnji između državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Tužiteljstva Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju, koji je omogućio pretraživanje baze podataka Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ostvarilo je potrebnu suradnju i sa Eurojustom pa su tako predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske sudjelovali na koordinacijskim sastancima u sjedištu Eurojusta u Haagu, te aktivno i ravnopravno sudjelovali u razmatranju predmeta. Suradnja je ostvarena u ukupno 3 predmeta.

U promatranom razdoblju i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ostvario je značajnu međunarodnu suradnju. Suradnja je posebno dobra sa Vrhovnim državnim tužiteljstvom Republike Slovenije. Također je ostvarena potrebna suradnja sa Tužilaštvima Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine, aktivna je bila suradnja i sa Državnim odvjetništvima Austrije, Njemačke, Grčke i Švedske. Ured surađuje s državama u regiji i kroz mrežu tužitelja "SEEPAG", putem hrvatske kontaktne točke, a u konkretnim predmetima u svezi ilegalnog prebacivanja osoba preko državne granice dužnosnici Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta sudjelovali su na zajedničkim međunarodnim sastancima tužitelja i policije pod okriljem "SECI CENTRA".

2.4.3.2. Suradnja s policijom i drugim državnim tijelima

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ima dobru suradnju s Ravnateljstvom policije, koja je dodatno unaprijeđena sklapanjem protokola kojim su uređena pitanja suradnje koja nisu riješena zakonom. Možemo reći da je suradnja s policijom stalna i dobra, pri čemu u pravilu državno odvjetništvo u posebno složenim predmetima koordinira rad i usmjerava provođenje izvida.

S Ministarstvom financija Republike Hrvatske - Poreznom upravom ostvarena je potrebna suradnja, jer su brojna općinska i županijska državna odvjetništva izravno kontaktirala s djelatnicima Porezne uprave, a djelatnici Porezne uprave su izravno uključeni u rad Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, kroz neposredno sudjelovanje njihovog djelatnika u radu Ureda. Isto tako tijekom 2006. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske surađivalo je sa sigurnosnim agencijama te raznim drugim državnim uredima i upravama.

Suradnja s i zajednički rad s kriminalističkom policijom je pravilo. Većina državnih odvjetništava ima stalne dogovore u vezi pojedinih predmeta s policijom, a također se održavaju i koordinacijski sastanci osobito u predmetima gospodarskog kriminaliteta i u vezi

kaznenih djela ratnih zločina. Suradnju s poreznom upravom, carinom, centrima za socijalnu skrb i drugim tijelima možemo ocijeniti zadovoljavajućom.

U svezi drugih aktivnosti državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika potrebno je istaknuti da su temeljem rješenja Vlade Republike Hrvatske predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta radili su kao članovi radnih skupina u vezi pregovora s Europskom unijom za poglavlja IV, XXIII, XXIV i XXXII. Pored navedenog predstavnici državnog odvjetništva su sudjelovali u radnim skupinama za izradu nacрта prijedloga niza zakonskih propisa, posebno povodom inicijativa Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske.

Uz davanje pravnih mišljenja na zahtjev državnih tijela u smislu članka 16. stavak 2. Zakona o državnom odvjetništvu („Narodne novine“, broj 51/01)³ zamjenici glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske koji rade u Građansko-upravnom odjelu sudjelovali su na brojnim sastancima u ministarstvima i drugim državnim tijelima ili su iste organizirali u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, s ciljem što učinkovitijeg zastupanja u konkretnim predmetima, odnosno radi prevencije i izbjegavanja mogućih sporova.

2.6. RAD DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA U SVEZI REFORME PRAVOSUĐA I U SUZBIJANJU KORUPCIJE

2.5.1. Promjene u načinu rada alternativni načini rješavanja sporova

Državno odvjetništvo kao dio pravosuđa Republike Hrvatske sudjeluje u reformi pravosuđa. U dijelu koji se odnosi neposredno na državno odvjetništvo sudjelujemo u reformi kroz praćenje rada svakog državnog odvjetnika i zamjenika, te kroz praćenje rada svakog državnog odvjetništva. U proteklom razdoblju postigli smo u kaznenim odjelima ažurnost u okviru europskih standarda, o čemu je više izloženo u točki 2.1.2. Također je dobra i ažurnost u radu na građanskim i upravnim predmetima, ali ona u najvećem dijelu zavisi od ažurnosti sudova pred kojima vrše zastupanja.

Pored navedenog, te poslova koji slijede u svezi racionalizacije mreže sudova i državnih odvjetništava, državno odvjetništvo i u građanskim i kaznenim predmetima nastoji kroz alternativne načine rješavanja sporova i kroz „skretanje“ kaznenog progona riješiti predmete bez sudskog postupka, odnosno svojim prijedlozima ubrzati rad i olakšati vođenje sudskih postupaka.

2.2.5.1. Alternativni načini rješavanja građanskih sporova

U sastavu Reforme pravosuđa usvojena je i Strategija alternativnog rješavanja sporova koju je nužno primjenjivati ne samo zbog smanjenja zaostataka i broja neriješenih predmeta u sudovima, već i zato da se građanima omogući brzo, pravedno i učinkovito ostvarenje svih njihovih zakonom zajamčenih prava i sloboda. U građanskim i upravnim sporovima državni

³ Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu – Narodne novine broj: 16/07 ovaj stavak je izmijenjen i glasi: „Nadležno državno odvjetništvo daje mišljenja o određenim pravnim poslovima kada je to propisano drugim zakonima“, pa dakle ta mišljenja više ne dajemo na zahtjev ministarstava ili drugih državnih tijela..

odvjetnici su dužni, kad god je to moguće, u cijelosti štiteći interese države, sklapati nagodbe i poduzeti sve u okviru svojih zakonskih ovlasti da se sporovi rješavaju mirnim putem van sudskih postupaka. Cilj je zaštita imovine države, ali i izbjegavanje nepotrebnog parničenja i opterećivanja sudova.

Odredbom članka 186.a. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku uvedena je obveza svih osoba koje namjeravaju tužiti Republiku Hrvatsku da se prethodno radi pokušaja mirnog rješavanja spora obrate državnom odvjetništvu. Intencija je ove odredbe da se omogući sklapanje nagodbi i mirno rješavanje sporova u svim onim slučajevima gdje bi Republika Hrvatska trebala biti tužena strana. Ovime je zakonodavac želio izbjeći nepotrebne troškovi na teret državnog proračuna, opterećivanje sudova te, s druge strane, omogućiti strankama koje imaju opravdane zahtjeve protiv Republike Hrvatske da brzo i efikasno ostvaruju svoja potraživanja.

Državna odvjetništva nastoje na ovaj način riješiti čim veći broj sporova. Tijekom 2006. godine sklopljeno je 237 sudskih nagodbi i 1317 izvansudskih nagodbi.

Nismo zadovoljni s navedenim brojkama, ali dosadašnja iskustva državnog odvjetništva pokazuju da je za poticanje mirnog rješavanja sporova, što je i sastavni dio reforme pravosuđa, nužno ispuniti dvije temeljne pretpostavke:

- osigurati punu suradnju između državnog odvjetništva i tijela državne uprave i
- osigurati potrebna financijska sredstva.

Dosadašnje iskustvo pokazuje da su glavne zapreke u mirnom rješavanju sporova i sklapanju nagodbi neosigurana sredstva u državnom proračunu za isplate po sklopljenim nagodbama i neosigurana sredstva za potrebe vještačenja i druge troškove kako bi se prije sklapanja nagodbe u postupku utvrdile relevantne činjenice.

2.2.5.2. Kazneni odjeli i „skretanje“ kaznenog progona, te korištenje drugih instituta za skraćivanje ili ubrzanje kaznenog postupka

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nastavilo je rad na Projektu izvansudske nagodbe u predmetima maloljetničke delinkvencije, a što je u zadnjih nekoliko godina jedna od najznačajnijih izvanpostupovnih djelatnosti državnog odvjetništva na ovom području. Takvo postupanje u potpunosti je u skladu sa strategijom Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske da se sve vrste postupaka radi rasterećenja sudova što više provode mirenjem. Državni odvjetnici za mladež dosljedno primjenjuju već afirmirano načelo oportuniteta, primjenom načela svrhovitosti rješava se preko jedne trećine prijava protiv mladih punoljetnih osoba i skoro polovica prijava protiv maloljetnih osoba. Kako oštećenik u tim predmetima nema pravo inicirati preispitivanje odluke državnog odvjetnika o nepokretanju pripremnog postupka, to je sigurno velika odgovornost državnog odvjetnika pri korištenju tog ovlaštenja.

Na osnovu pozitivnih iskustava primjene načela oportuniteta kod mladih punoljetnih i maloljetnih osoba odgodu kaznenog progona uvjetovanu ispunjenjem određenih činidbi („skretanje“ kaznenog progona) već nekoliko godina tražimo veću primjenu i u odnosu na odrasle osobe. Primjenom načela svrhovitosti može se i bez vođenja skupog i dugotrajnog postupka postići obeštećenje oštećenika i utjecaj na osumnjičenu osobu da se kloni činjenja kaznenih djela. Ipak, nedostatak provedbenih propisa posebno o tome gdje će se izvršavati pojedine naložene činidbe i na koji način će se vršiti nadzor nad njihovim izvršavanjem, a što

sve postoji u postupcima državnih odvjetnika za mladež utječe da je broj takovih postupaka u odnosu na odrasle osobe mali (svega 131 postupak).

Pored navedenog Državno odvjetništvo Republike Hrvatske inzistira na dosljednoj primjeni instituta beznačajnog djela iz članka 28. Kaznenog zakona u odnosu na odrasle osobe. Primjenom ovog članka kaznena prijava se odbacuje jer nema kaznenog djela iako su ostvarena njegova zakonska obilježja, ako je djelo očito beznačajno s obzirom na način postupanja počinitelja, njegovu krivnju i nastupjelu posljedicu. za zaštićeno dobro. Primjenom ovog instituta riješeno je 1249 prijava.

Ipak u postupcima protiv odraslih osoba i mlađih punoljetnih osoba državno odvjetništvo kroz zahtijevanje izdavanja kaznenog naloga najviše rasterećuje sudove. Na temelju sadržaja vjerodostojne kaznene prijave, u postupku za kaznena djela iz nadležnosti suca pojedinca, državni odvjetnik može u optužnom prijedlogu zatražiti da sud izda kazneni nalog u kojem će se optuženiku izreći određena kaznena sankcija ili mjera bez provođenja glavne rasprave. Ako su ispunjeni zakonski uvjeti sud presudom izdaje kazneni nalog i ako okrivljenik ne podnese prigovor time je postupak završen. Istraživanja državnog odvjetništva ukazuju da se u odnosu na oko 80% izdanih kaznenih naloga ne podnosi prigovor. Kako je tijekom 2006. godine zahtijevano izdavanje 6705 kaznenih naloga ili u 26,5% optužnih prijedloga, to je time oko 5000 optuženja završeno osuđujućom odlukom bez vođenja glavne rasprave.

2.5.2. Sprječavanje korupcije

Osim zadaća koje ima u provođenju Nacionalnog programa suzbijanja korupcije Ured za suzbijanje korupcije ima značajne ovlasti u preventivnom djelovanju. Ove ovlasti Ureda određene su u članku 14. citiranog Zakona i u skladu s ovim člankom Odjel za sprječavanje pojava korupcije i za odnose s javnošću upoznaje javnost o opasnosti i štetnosti korupcije te o metodama i sredstvima njihovoga sprječavanja. Ovaj Odjel je također treba sastavljati izvješća i izrađivati raščlambe o pojavnim oblicima i uzrocima korupcije u javnom i privatnom sektoru. Tijekom 2006. godine Ured je počeo s ovom preventivnom djelatnošću i za sada su to najviše sudjelovanja u radu pojedinih tijela koja se bave sprečavanjem korupcije, razni oblici edukativnih savjetovanja i sastanaka s medijima, nevladinim organizacijama i školama u svezi edukacije i o štetnosti korupcije i upoznavanja s pojavnim oblicima u kojima se ova djela pojavljuju.

Početni rezultati na tom području ohrabruju i tijekom 2007. godine nužno je na temelju Nacionalnog programa razviti sustav edukacije i preventivnog djelovanja radi upoznavanja javnosti o štetnosti korupcije.

Uz ovo javno djelovanje na suzbijanju i prevenciji općenito odvjetništvo kao cjelina nastoji preventivno djelovati da bi se spriječili korupciju u vlastitim redovima.

U tom cilju je Zakonom izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu uvedena sigurnosna provjera dužnosnika koji dolaze raditi u državno odvjetništvo, a također svi dužnosnici moraju prijaviti svoju imovinu.

Ne samo radi ujednačavanja postupanja, nego i radi nadzora nad zakonitim radom Državno odvjetništvo Republike Hrvatske svake dvije godine vrši pregled rada županijskih državnih odvjetništava i velikih općinskih državnih odvjetništava. Županijska državna

odvjetništva dužna su svake dvije godine izvršiti pregled podređenih općinskih državnih odvjetništava. Ukoliko se tijekom pregleda utvrdi neuobičajeno postupanje ili postupanje protivno zakonu, takvi se slučajevi posebno istražuju radi utvrđivanja svih okolnosti pod kojima je odluka donesena. Praćenje rada svakog dužnosnika i izvjesnost da će biti pregledan rad u pojedinim predmetima sasvim sigurno ima preventivno djelovanje.

Pored navedenog kako bi se izbjegli mogući utjecaji prilikom napredovanja i stvorili objektivni uvjeti za napredovanje unutar državnog odvjetništva nakon izmjene Zakona o državnom odvjetništvu uveden je novi sustav ocjenjivanja, koji uvažava posebnosti državnog odvjetništva i koji će omogućiti objektivno ocjenjivanje rada i stručnosti pojedinih dužnosnika, a tako dana ocjena biti će ključna za daljnje napredovanje.

To i donošenje novog Etičkog kodeksa nužno će utjecati na odgovornost svakog dužnosnika, a samim time i suziti prostor za korupcijsko djelovanje.

2.6. ORGANIZACIJA, KADROVI I MATERIJALNI UVJETI RADA

U 2006. godini uz Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, organizaciju državnog odvjetništva sačinjavalo je 20 županijskih državnih odvjetništava (Bjelovar, Čakovec, Dubrovnik, Gospić, Karlovac, Koprivnica, Osijek, Požega, Pula, Rijeka, Sisak, Slavonski Brod, Split, Šibenik, Varaždin, Velika Gorica, Vukovar, Zadar, Zagreb i Zlatar), USKOK, te 61 općinsko državno odvjetništvo.

2.6.1. Stanje kadrova

U državnom odvjetništvu bilo je na radu 576 pravosudnih dužnosnika, 99 savjetnika, 60 vježbenika i 687 ostalih djelatnika ili ukupno 1422 osobe. U samom Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, pored Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, na radu su bila 22 zamjenika Glavnog državnog odvjetnika. Udio žena koje su dužnosnici, u općinskim državnim odvjetništvima iznosi 68%, u županijskim državnim odvjetništvima 50%, a u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske 28%.

Prema izjašnjavanju državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika nacionalna struktura je slijedeća; Hrvati 94,44%, Srbi s 2,95%, Crnogorci 0,69%, Talijani i Mađari 0,34%, Česi, Muslimani, Slovaci i Slovenci 0,17%, dok se 0,34% nije izjasnilo o nacionalnoj pripadnosti.

Tijekom 2006. godine Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta popunjen je potrebnim brojem dužnosnika i službenika. U Uredu je krajem 2006. godine radilo 14 zamjenika ravnatelja osam službenika a sada ih radi 20, time da su uz šest savjetnika (od toga po jedan u Odsjecima Ureda u Splitu, Osijeku i Rijeci) zaposlena i četiri stručna suradnika različitih profila – novinar, politolog, kriminalist i prevoditelj. Na taj način su ispunjene pretpostavke za početak rada sva četiri Odjela Ureda predviđena Zakonom o USKOK-u.

Državno odvjetništvo na pojedinim područjima ima teškoća u zapošljavanju, posebno kada su u pitanju dužnosnici. U svezi toga moramo istaći važnost odabira i zapošljavanja državnog odvjetničkih savjetnika i vježbenika. Zapošljavanje vježbenika i državnog odvjetničkih savjetnika i njihova kvalitetna edukacija preduvjet je za kvalitetan i učinkovit rad

državnog odvjetništva i tom pitanju poklanjamo posebnu pažnju jer težimo popunjavanju upražnjenih mjesta kvalitetnim državno odvjetničkim kadrovima, što je od iznimne važnosti za državno odvjetničku organizaciju u cjelini. Također smatramo kako je nužno je na novi način urediti zakonom vježbeništvo, jer sadašnji sustav nije prilagođen potrebama pravosuđa u novim uvjetima.

Na kraju godine zbog odlaska na drugi posao, mirovinu ili drugih razloga bila su nepopunjena mjesta 8 državnih odvjetnika, dok još uvijek nije popunjeno 47 zamjениčkih mjesta, 85 savjetničkih mjesta, 97 vježbeničkih mjesta i 171 mjesto službenika i namještenika. Razriješena su ukupno 22 dužnosnika i to: radi odlaska na drugu dužnost 5 dužnosnika, 3 radi odlaska u mirovinu, 13 na vlastiti zahtjev i 1 dužnosnik u stegovnom postupku.

2.6.2. Materijalni položaj

Materijalni položaj dužnosnika u državnom odvjetništvu izjednačen je s materijalnim položajem sudaca. Kao i u upravnim službama ostaje i dalje prisutan nezadovoljavajući materijalni položaj službenika i namještenika, čije plaće su male u odnosu na odgovornost poslova koje obavljaju, tako da postoje teškoće u zapošljavanju visokostručnih kadrova nepravne struke.

Kao i ranijih godina ponovo ističemo kako je informatizacija državnih odvjetništava nužan preduvjet za daljnje poboljšanje rada i učinkovitosti državnih odvjetništava. Iako se od strane Vlade RH i Ministarstva pravosuđa ulažu značajna sredstva u informatičko opremu državnih odvjetništava još uvijek nedostaje opreme, ali što je posebno važno istaknuti nužni su nam programi kako za vođenje upisnika, tako i za nadzor nad radom državnih odvjetništava. Razvoj lokalnih mreža u državnim odvjetništvima je u tijeku, pa se tako stvaraju preduvjeti za razvoj baza podataka koje bi nam mogle omogućiti daleko kvalitetnije upravljanje i nadzor nad radom u predmetima. To je posebno važno u velikim državnim odvjetništvima u kojima bez odgovarajućih programa nije moguće učinkovito pratiti rad u cjelini, a posebno rad i kvalitetu rada pojedinih dužnosnika.

U svojim izvješćima državna odvjetništva ukazuju da je većina poslovnih prostora dotrajala, jer nisu vršena investicijska ulaganja. Ukazuje se također da je i uredski namještaj dotrajao, a neka državna odvjetništva posebno upozoravaju da su postojeće instalacije dotrajale, neodgovarajuće ili tehnički zastarjele. Tijekom 2006. godine riješeno je pitanje prostora Županijskog državnog odvjetništva u Velikoj gorici, u tijeku je uređenje prostora u Splitu u kojem su smješteni Županijsko državno odvjetništvo u Splitu i Općinsko državno odvjetništvo u Splitu. Ipak još uvijek dio malih općinskih državnih odvjetništava radi u ruševnim i neuvjetnim prostorijama koje je nužno urediti da bi bili ispunjeni minimalni uvjeti za rad.

Za kvalitetan rad i upravljanje državnim odvjetništvom kao cjelinom nužno nam je potreban dodatni prostor u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske u kojem bi bilo moguće okupiti na redovite sastanke i općinske i županijske državne odvjetnike, osigurati kvalitetan prostor za rad na daljinu (videkonferencije i dr.). Postoji mogućnost dogradnje postojeće zgrade u dvorišnom dijelu čime bi se to pitanje riješilo, a ujedno bi se osigurao potreban prostor za rad Ureda. Izrada idejnih rješenja je u tijeku i nadamo se da će Vlada Republike Hrvatske osigurati sredstva za izgradnju nekese zgrade.

Većina državnih odvjetništava i dalje ističe kako im teškoće u radu stvara dislociranost građansko-upravnih odjela, koji su nakon ukidanja bivšeg Državnog pravobraniteljstva uslijed nedostatka prostora nastavili raditi u starim prostorijama. Dislociranost otežava upravljanje državnim odvjetništvom i samim time utječe na kvalitetu i učinkovitost u radu. Za ta državna odvjetništva je posebno važno da kazneni i građansko-upravni odjeli državnih odvjetništava budu smješteni na istoj lokaciji, što se međutim uslijed nedostatka prostora veoma teško ostvaruje.

Nedostatak ili zastarjelost tehničke opreme ističu kao teškoću gotovo sva državna odvjetništva. Naročito su istaknuti problemi vezani za nedostatak informatičke opreme i vozila. Također se u izvješćima gotovo svih državnih odvjetništava ističe potreba za permanentnom edukacijom, usavršavanjem i upoznavanjem sa svim relevantnim izmjenama propisa unutar pravnog sustava Republike Hrvatske, ali i pravnog sustava EU, te nabavka stručne literature.